

LANDBOUW-ECONOMISCH INSTITUUT

DEN HAAG (Schev.) - VAN STOLKWEG 29 - TELEF. 55.23.50 - GIRO 41.22.35

Rapport No 108.

ONDERZOEK NAAR DE RENTABILITEIT VAN ENKELE KLEINERE OESTERKWEKERIJEN IN HET SEIZOEN 1947/'48.

De in dit rapport verzamelde gegevens zijn getoetst aan het oordeel van een Commissie van Advies ad hoc, welke zich met de inhoud kon verenigen.

De verantwoordelijkheid voor de inhoud van het rapport berust bij het Landbouw-Economisch Instituut.

De Commissie van Advies was als volgt samengesteld:

Mr H. van der Beke Callenfels (Voorzitter) te Middelburg, Voorzitter van het Bestuur der Visserijen op de Zeeuwse Stromen.

J.H. Bal	te Tholen
W. Bom Lzn	te Yerseke
J.W. de Jager	te Yerseke
Joh. van Stee Mzn.	te Yerseke
H.J. Zuydweg	te Yerseke.

De Heer W. Bom Lzn was verhinderd de bespreking bij te wonen.

INHOUD.

1. Doel en omvang van het onderzoek.
2. Wijze van verzamelen der gegevens.
3. Aard van de bedrijven.
4. De bedrijfsresultaten over het boekjaar 1 Mei 1947 t/m 30 April 1948.

AFD. VISSERIJ
Samengesteld door Drs A.G.U. Hildebrandt.
16 Maart 1949.

Namens de directeur,
de adj.-directeur

(Drs P.M. van Nieuwenhuyzen)

259.

LI
1088

2034525

1. Doel en omvang van het onderzoek.

Doel van dit onderzoek is de rentabiliteit van de oesterkwekerij in het seizoen 1947/'48 te benaderen. Om verschillende redenen moest deze eerste benadering worden beperkt tot een aantal kleinere kwekerijen.

2. Wijze van verzamelen der gegevens.

De gegevens voor dit onderzoek gebruikt, werden verkregen van de deelnemers aan de met ingang van 1 Mei 1947 ingestelde bedrijfsboekhouding voor de oesterkwekerijen, waaraan 14 oesterkwekerijen, alle gevestigd te Yerseke, deelnamen. Van 11 dezer bedrijven zijn de gegevens in dit rapport verwerkt. Van drie bedrijven waren de gegevens niet goed bruikbaar voor calculaties.

3. Aard van de bedrijven.

Zoals hierboven reeds vermeld is dit onderzoek beperkt tot de kleinere oesterkwekerijen. Van de 11 deelnemers, wier gegevens in dit rapport zijn verwerkt, beschikten 4 bedrijven over een motorvissersvaartuig met een motorvermogen van 8 tot 24 pk. De overige deelnemers huurden een vaartuig gedurende de periode, dat zij dit nodig hadden. Alle bedrijven gebruikten pannen, slechts drie bedrijven gebruikten eveneens, zij het in geringe mate, schelpen als collecteurs. De productie bleef in hoofdzaak beperkt tot oesterbroed en zaai-oesters.

Nevenbedrijven werden niet uitgeoefend. Wel werd door enige deelnemers gedurende een korte periode elders arbeid verricht.

4. Bedrijfsresultaten over het boekjaar 1947/'48. (1 Mei 1947 t/m 30 April 1948).

Teneinde een goed economisch inzicht in de oesterkwekerij te verkrijgen, is het, aangezien het kweken van een consumptie-oester vier tot vijf jaar duurt, noodzakelijk over vele technische gegevens te beschikken. Dit heeft het eerste jaar van de bedrijfsboekhouding vele moeilijkheden opgeleverd, doordat tal van gegevens nodig zijn, welke voorheen door de kweker nooit werden opgetekend. De gegevens met betrekking tot het aantal aangeschafte, uitgezette en afgestoken pannen zijn dientengevolge onvolledig en kunnen daardoor in dit rapport niet worden vermeld.

In totaal waren 21 personen in de bij dit onderzoek betrokken bedrijven gedurende het gehele seizoen werkzaam. Daarenboven werd er gedurende een korte periode gebruik gemaakt van diensten van derden tegen beloning.

A. Bedrijfsopbrengsten.

De bedrijfsopbrengsten bestonden hoofdzakelijk uit zaai-oesters, oesterbroed en in mindere mate uit consumptie-oesters. Van de onge-sorteerde oesters en de oester 1/0 waren de hoeveelheden onvoldoende aangetekend.

Zoals uit de tabel duidelijk blijkt, waren de onderzochte be-drijven in hoofdzaak bestemd voor de aflevering van zaai-oesters en oesterbroed.

B. Bedrijfskosten.

1/2. Vaartuig.

Voor het uitoefenen van de oestercultuur is een vaartuig nodig om de percelen in de Oosterschelde te kunnen bereiken. Enkele deelnemers bezaten zelf een klein vaartuig; de overige deelnemers huurden een vaartuig gedurende de perioden, dat zij er behoefte aan hadden.

3. Lonen.

De uitgaven voor lonen betroffen voornamelijk het loon, dat betaald werd aan arbeidskrachten, welke gedurende korte perioden werden in dienst genomen voor speciale werkzaamheden (bijv. afsteken der pannen).

4. Pacht.

Voor het pachten van percelen in de Oosterschelde werd een pacht betaald aan het Bestuur der Visserijen op de Zeeuwse Stroom te Middelburg, terwijl in enkele gevallen percelen in onderpacht van een ander waren verkregen.

5/6. Schelpen, pannen, kalk en zand.

Als collecteurs werden in hoofdzaak pannen gebruikt. Slechts enkele bedrijven gebruikten ook mosselschelpen.

7. Zaai-oesters.

Soms werd gedurende het seizoen een hoeveelheid zaai-oesters gekocht teneinde deze zelf verder op te kweken.

8/9. Omzetbelasting en afleveringskosten.

De afleveringskosten betroffen voornamelijk een heffing van het Bedrijfschap voor Visserijproducten bij de verkoop van consumptie-oesters.

10. Materialen en gereedschappen.

Hierover valt niets op te merken.

11. Huur en onderhoud loodsje, steiger, putten en grond.

Veelal waren loods, steiger, grond, binnen- of buiten-put gehuurd.

12. Algemene kosten.

De algemene kosten bestaan uit diverse kleine posten, welke niet direct op een bepaald onderdeel van het bedrijf drukken.

14. Berekend loon voor de handenarbeid van de kweker.

Zoals reeds uiteengezet, waren gedurende het gehele seizoen 21 personen werkzaam. Van 15 van deze personen werd geen loon geboekt, terwijl van drie personen (firmanten) in plaats van het geboekte loon een bedrag volgens de hierna genoemde norm werd berekend. In verband hiermede is voor 18 personen een loon berekend, waarvoor als basis is gebruikt een uitspraak van het College van Rijksbemiddelaars, hetwelk voor schippers en opzichters in de oesterkwekerij het loon had vastgesteld op f. 37,50 per week. Voorts is er van uit gegaan, dat de zelfstandige kleine kweker evenals zijn personeel tegen eventualiteiten dient te zijn verzekerd, waarvoor als norm is aangehouden de verplichte bijdrage van de ondernemer ten behoeve van de sociale voorzieningen nl.

1. Ziektewet	2	%
2. Ziekenfonds	2	
3. Vereveningsheffing	4,5	
4. Kinderbijslagwet	5,5	
5. Ongevallenverzekering	3,0	
6. Invaliditeitsverzekering	1,5	

Totaal 18,5% van het loon.

Bovendien is rekening gehouden met 334 mandagen, welke door een deel der eerderbedoelde 15 personen elders werd gewerkt. Als berekend loon is diensgevolge f. 2.921,- ten laste van de bedrijfskosten gebracht.

15. Bedrijfsresultaat.

Het saldo, dat tenslotte overblijft, ad f. 1.490,-, is bestemd voor afschrijving, rente over geïnvesteerd kapitaal en voor vergoeding van leiding en toezicht en ondernemersrisico. Het lag in de bedoeling om de afschrijving - tegen vervangingswaarde - onder de kosten op te nemen. Hiervoor waren echter nog niet voldoende gegevens over de waarde en gemiddelde levensduur der activa bekend.

Er zij met nadruk op gewezen, dat een beter inzicht in de winstgevendheid van het bedrijf zal kunnen worden verkregen, indien over meer gegevens over een aantal jaren zal kunnen worden beschikt.

OVERZICHT VAN DE BEDRIJFSRESULTATEN PER BEDRIJF VAN ENIGE OESTER-
KWEKERIJEN. BOEKJAAR 1947/'48.

1. Aantal bedrijven		11
2. Aantal vaste arbeidskrachten		21
3. Aantal mandagen		5.713
4. Aantal mandagen, dat elders in loondienst heeft gewerkt		334
<u>A. Bedrijfsopbrengsten:</u>		<u>Gemiddelde per bedrijf:</u>
1. Oester 5/0	2.509 st.	f. 485,-
2. " 4/0	241 "	40,-
3. " 3/0	314 "	41,-
4. " 2/0	227 "	18,-
5. " 1/0		1.310,-
6. " 1e soort	36 "	5,-
7. Zaaioesters	113.615 "	4.742,-
8. Oesterbroed	54.342 "	950,-
9. Ongesorteerde oesters		1.051,-
10. Diverse ontvangsten		68,-
		<hr/>
		f. 8.710,-
<u>B. Bedrijfskosten:</u>		
1. Onderhoud vaartuig		760,-
2. Huur vaartuig		200,-
3. Betaalde lonen en kosten sociale voorzieningen		646,-
4. Pacht		695,-
5. Schelpen		157,-
6. Pannen, kalk, zand		368,-
7. Zaaioesters		159,-
8. Omzetbelasting		180,-
9. Afleveringskosten		33,-
10. Materialen en gereedschappen		158,-
11. Huur en onderhoud loods, steiger, put en grond.		75,-
12. Algemene kosten		233,-
		<hr/>
13. Totaal		f. 3.664,-
		<hr/>
		f. 5.046,-
14. Berekend loon voor de handenarbeid van de kweker		" 3.555,-
		<hr/>
15. Saldo beschikbaar voor afschrij- vingen en vergoeding voor lei- ding en toezicht en ondernemers- risico		f. 1.491,-